

UDENRIGSMINISTERIET

Samrådsspørgsmål H om, hvordan Danmark og den danske ambassade i Colombia forsøger at bakke op om implementeringen af fredsaftalen i Colombia.

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
ALO
Dato:
26. maj 2020
Sag:
2020-18120

TALEPUNKT

Tak for muligheden for at svare på spørgsmål om, hvordan Danmark og den danske ambassade i Colombia forsøger at bakke op om implementeringen af fredsaftalen i Colombia.

Jeg vil svare på de tre underspørgsmål enkeltvis.

[Svar på spørgsmål 1]

Første spørgsmål lyder: *Hvordan arbejder Danmark for at påvirke de colombianske myndigheder til at garantere overholdelse og implementering af fredsaftalen?*

Det er nu 3½ år siden, at Colombias daværende regering og den største guerillagruppe FARC indgik en historisk fredsaftale den 24. november 2016. Det er generelt vurderingen, at implementeringen af fredsaftalen har været ujævn, og situationen for især menneskerettighedsforkæmpere fortsat er meget bekymrende. COVID-19 har vanskeliggjort situationen i mange tidligere konfliktområder og forværret sikkerhedssituationen og samtidig skabt nye udfordringer ift. reintegration af FARC medlemmer.

Der blev ellers med fredsaftalen i 2016 skabt en unik mulighed for fred i Colombia. Konflikten havde på det tidspunkt varet over 5

årtier (siden 1964) og medført mere end 260.000 dræbte og millionvis af internt fordrevne personer. Ifølge UNHCR har Colombia stadig ca. 8 mio. internt fordrevne (2019).

Konkret betød aftalen, at ca. 13.000 mand fra FARC skulle nedlægge våbnene og integreres i samfundet. Samtidig blev der oprettet en fredsdømstol, der skulle dømme de mange involverede, både guerillasoldater og medlemmer af hæren, der havde begået brud på menneskerettighederne under konflikten. Der blev også nedsat en Sandhedskommission med det formål at nå frem til en fælles forståelse af, hvad der var foregået under de mange års væbnede konflikt. Endelig omfattede aftalen også jordreformer samt reformer med sigte på bredere politisk deltagelse.

På nogle områder er der sket betydelige fremskridt – det gælder afvæbningen og integration af tidligere FARC-soldater. Langt størstedelen af FARC-medlemmerne har afleveret våbnene. Der er desuden sket fremskridt i den økonomiske integration, og FARC er blevet til et politisk parti. FN's Højkommissær for Menneskerettigheder har således i hendes seneste rapport fra 26. februar 2020 anerkendt de tiltag, som den colombianske regering har taget i forhold til at fremme reintegrationen af ex-FARC kombattanter i samfundet.

På andre områder har gennemførelsen af aftalen desværre været mindre succesfuld. Det drejer sig især om jordreformen. Den historisk skæve jordfordeling i Colombia er fortsat omdiskuteret, og

det har ikke været muligt at få Kongressen til at godkende hverken jord- eller landbrugsreformer.

På trods af den ujævne implementering og ikke mindst udfordringerne, er der fortsat bred støtte fra det internationale samfund til fredsaftalen – ikke mindst fra FN og EU.

FN's Generalsekretær udpegede efter fredsaftalen en specialrepræsentant, der leder FN's Verifikationsmission på ca. 450 personer til at monitorere fredsprocessen og især integrationen af FARC i civilsamfundet. Hver tredje måned aflægger specialrepræsentanten (Carlos Ruiz Massieu) rapport for FN's Sikkerhedsråd. Sidste år var repræsentanter for Sikkerhedsrådet på besøg i Colombia og erklærede i den anledning fuld opbakning til fredsaftalen. Herudover har FN oprettet en speciel fredsfond med bidrag fra over 20 donorer på 145 mio. USD.

EU er også stærkt engageret i støtte til fredsaftalen blandt andet med en specialrepræsentant Eamon Gilmore og med en fredsfond, der får støtte fra mange EU-lande. Fonden støtter blandt andet reintegration af tidligere FARC-medlemmer, fredsdomstolen og sandhedskommissionen. EU har i 2019 besluttet at forlænge fonden med yderligere 4 år. Fonden har i sin første treårige periode haft et budget på 125 millioner Euro. Det er de hårdest konflikt-ramte områder, der prioriteres, og hvor lokaludvikling gennem årtier har været så godt som fraværende. Derfor sætter man nu ind

med en bred vifte af lokale projekter indenfor sundhed, uddannelse og indkomstskabende aktiviteter.

I forhold til det danske engagement i fredsprocessen er det min klare vurdering, at det er gennem EU, at vi bedst kan påvirke implementeringen af fredsftalen mellem FARC og regeringen.

Konkret har Danmark, EU-delegationen og EU-landene i Colombia over de sidste tre år styrket opbakningen til fredsftalernes implementering på flere måder:

- 1) Der er jævnlige højniveaumøder mellem EU ambassadørerne og den colombianske regering. Ved det seneste møde med Præsident Duque i januar 2020, blev den alvorlige menneskerettighedssituation samt udfordringerne i implementeringen af fredsftalerne rejst.
- 2) Der er fælles EU-besøg til udsatte regioner, hvor sociale ledere er truet og derved i risiko. Der afholdes møder med de sociale ledere, lokale civile og militære myndigheder samt øvrige civilsamfundsrepræsentanter.
- 3) Der gennemføres en fælles menneskerettighedskampagne mellem EU-delegationen og flere medlemslande, herunder Danmark. I forbindelse med kampagnen har hver deltagende ambassade - også den danske ambassade - ”adopteret” en lokalorganisation, en lokal leder eller menneskerettighedsforkæmper for at bidrage med større synlighed af arbejdet

og personerne i forsøg på at mindske trusler og overgreb. Den danske ambassade stod således sidste år for et menneskerettighedsarrangement i september i Bogotá.

- 4) Endelig har EU både en årlig politisk dialog og en årlig menneskerettighedsdialog med Colombia, hvor en række temaer drøftes på ministerniveau. Seneste dialogmøde vedr. menneskerettigheder fandt sted d. 8. april 2019 i Bogotá.

Lad mig afslutningsvis også nævne dansk udviklingsbistand til Colombia. Colombia modtager ikke direkte midler fra Udenrigsministeriet til implementering af fredsprocessen, men Udenrigsministeriet støtter flere danske NGO'er, der er til stede i Colombia, og som gennemfører aktiviteter, der støtter op om fredsprocessen.

En af de strategiske samarbejdsaftaler er med arbejdsmarkedskonsernet mellem Dansk Industri, Ulandssekretariatet og 3F, som blev etableret i 2018 og hvis hovedformål er at bidrage til styrkelse af den sociale dialog på arbejdsmarkedet i Colombia. 3F åbnede i øvrigt i år et kontor i Bogotá. Desuden har Oxfam-Ibis, Red Barnet, Dignity og Dansk Flygtningehjælp projekter i Colombia. Endelig støtter Dansk Institut for Partier og Demokrati (DIPD) en colombiansk organisation, der bidrager til at implementere fredsftalen og fremme politiske deltagelse. Det er som bekendt Enhedslisten, der implementerer projektet.

[Svar på spørgsmål 2]

Andet spørgsmål lyder: *Hvordan vil Danmark sikre, at den colombianske regering tager ansvar for at garantere sikkerhed for menneskerettighedsaktivister og sociale ledere, hvoraf mere end 300 er blevet dræbt siden fredsaf-talen blev underskrevet?*

Desværre viser statistikken, at trusler, intimidering og drab er stigende i en række tidligere konfliktområder i Colombia. Jeg er dybt bekymret over de fortsat mange drab på sociale ledere og menneskerettighedsaktivister. Ifølge OHCHR er der, som nævnt indledningsvist i spørgsmålet, blevet dræbt mere end 300 menneskerettighedsaktivister og sociale ledere siden fredsaf-talens indgåelse. Alene i 2019 blev 108 personer dræbt. Det er mere end dobbelt så mange som i 2018. Ifølge FN's verifikationsmission er der under COVID-19 krisen indtil nu blevet dræbt 32 sociale ledere.

Hertil kommer drab på næsten 200 FARC-medlemmer siden fredsaf-talen. 24 FARC-medlemmer er blevet dræbt i 2020.

FN's Højkommissær for Menneskerettigheder bekræfter, at mange af disse mord er begået af ulovlige væbnede grupper, kriminelle organisationer og deres støttenetværk. Staten har endnu ikke genetableret kontrol med store dele af de territorier, der blev rømmet af FARC guerillaen, da de nedlagde våbnene. Væbnede grupper som ELN (National Liberation Army), der modsat FARC ikke har nedlagt våbnene, og forskellige kriminelle netværk har udfyldt det vakuum, som FARC efterlod – med kamp om kontrol med landområder i flere afsidesliggende regioner.

De mange drab sker på trods af statslige beskyttelsesprogrammer, for både menneskerettighedsforkæmpere og ex-FARC medlemmer.

Vi forsøger gennem EU at præge udviklingen. Senest i forbindelse med et møde i FN's Menneskerettighedsråd den 27. februar 2020 i Geneve opfordrede EU den colombianske regering til at gøre endnu mere for at beskytte menneskerettighedsforkæmpere og ex-FARC-medlemmer. Lokalt i Bogota deltager den danske ambassade aktivt i EU-møder med regeringen, og EU har som bekendt en politisk dialog, hvor menneskerettighederne drøftes.

[Svar på spørgsmål 3]

Tredje spørgsmål lyder: *Hvad er status for den mekanisme, der skal sikre overholdelse af menneskerettigheder i EU's handelsaftale med Colombia?*

Generelle menneskerettighedsaspekter drøftes i den bilaterale EU-Colombia menneskerettighedsdialog. Handelsaftalen indeholder mere specifikke bestemmelser om arbejdstagerrettigheder og ILO's konventioner.

Handelsaftalen, som også omfatter Peru og Ecuador, er derfor med til at styrke dialogen med de tre lande om arbejdstagerrettigheder, som særligt i Colombia er udfordret. Vi har som sagt desværre set alt for mange overgreb og drab på menneskerettighedsaktivister og sociale ledere.

Med handelsaftalen kan vi lægge pres på Colombia for at forbedre situationen. Det sker med indspil fra de rådgivende grupper, som er etableret under aftalen, og som uafhængige colombianske civilsamfundsorganisationer deltager i.

Det var blandt andet på den baggrund, at EU ved det seneste dialogmøde i oktober 2019 igen lagde pres på Colombias regering, som forsikrede, at man vil prioritere bekæmpelse af overgrebene. Fra dansk side vil vi selvfølgelig fortsat arbejde for, at EU holder Colombia fast på forpligtelserne.

Men selv om vi holder fast og presser på, er det jo ikke sikkert, at forholdene forbedres så hurtigt og så effektivt, som vi ønsker det. Som vi har set i forbindelse med EU's handelsaftale med Sydkorea, tager ting tid. Dybest set er spørgsmålet vel, om man tror på stokkemethoden i form af sanktioner, eller om man tror på dialog og samarbejde som vejen frem.

Fra dansk side har vi støttet dialogens vej – en tilgang som jo også danske fagforeninger tilslutter sig. Men jeg medgiver, at der nok kan gøres mere.

Netop derfor lancerede jeg i oktober 2019 Forum for fair og bæredygtig handelspolitik, hvor vores erhvervsorganisationer, fagforeninger og repræsentanter for civilsamfundet blandt andet diskuterer, hvordan EU's handelspolitik mest effektivt kan bidrage til at fremme arbejdstagerrettigheder rundt om i verden.

Afslutningsvis vil jeg igen understrege, at fredsaftalen fra 2016 på trods af mange udfordringer var historisk og helt afgørende for fremskridt i landet. Der er som sagt taget en række positive skridt, men 108 dræbte menneskerettighedsforkæmpere og sociale ledere i 2019 og fortsat mange drab i 2020 viser tydeligt, at der er lang vej endnu.

Det er først og fremmest gennem EU, at Danmark kan og skal gøre sin stemme gældende. Her taler vi med større vægt. Den danske ambassade i Bogota har derfor sammen med EU jævnlige møder med Colombias regering og andre relevante statslige myndigheder samt FN-organisationer, og det colombianske civilsamfund. På disse møder tager vi løbende drab på menneskerettighedsforkæmpere og sociale ledere op med den colombianske regering, der opfordres til at styrke beskyttelsen af særligt udsatte. I den sammenhæng opfordres den colombianske regering også til at intensivere indsatsen for at implementere de øvrige elementer i fredsaftalen. Jeg tror og håber, at vi gennem fortsat dialog med og pres på den colombianske regering kan få vendt udviklingen i en mere positiv retning.

ALO og HPA